

KANSALAISSYHTEISKUNTAPOLITIIKAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2022

Aika: 2.3.2022 klo 13-15.30

Paikka: Microsoft Teams-kokous

Osallistujat: (x) Kristiina Kumpula, Suomen Punainen Risti (pj.)
(varajäsen suluissa) (x) toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto
VALLI ry (varapj.)

(x) yksikön päällikkö Niklas Wilhelmsson, Demokratia- ja
julkisoikeusosasto, oikeusministeriö

(x) (kehittämisen neuvos, Kaisa Tiusanen, Esikunta, oikeusministeriö)

(x) ylitarkastaja Kari Niemi-Nikkola, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto,
opetus- ja kulttuuriministeriö

(-) (suunnittelija Anssi Pirttijärvi, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto,
opetus- ja kulttuuriministeriö)

(-) kehittämisjohtaja Harri Martikainen, Hallinto- ja kehittämisosasto,
sisäministeriö

(x) (erityisasiantuntija Leena Seitovirta, Hallinto- ja kehittämisosasto,
sisäministeriö)

(x) sosiaalineuvos Markus Seppelin, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto,
sosiaali- ja terveysministeriö

(x) (erityisasiantuntija Elina Varjonen, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto,
sosiaali- ja terveysministeriö)

(x) työmarkkinaneuvos Tuija Oivo, Työllisyys- ja toimivat markkinat
osasto, työ- ja elinkeinoministeriö

(-) (ohjausneuvos Jussi Toppila, Ohjausyksikkö, työ- ja
elinkeinoministeriö)

(-) yksikön päällikkö Riina-Riikka Heikka, Kehityspoliittinen osasto,
ulkoministeriö

(-) (yksikön päällikön sijainen Mika Mickelsson, Viestintäosasto,
ulkoministeriö)

(x) neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, Kunta- ja aluehallinto-osasto,
valtiovarainministeriö

(-) (finanssineuvos, yksikön päällikkö Katju Holkeri, Valtionhallinnon
kehittämisosasto, valtiovarainministeriö)

(x) lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, Johdon tuki, ympäristöministeriö

(x) (erityisasiantuntija Heta-Elena Heiskanen, Ympäristönsuojeluosasto,
ympäristöministeriö)

() erityisasiantuntija Päivi Kurikka, Strategiayksikkö, Suomen Kuntaliitto
(-) (asiantuntija Eero Ylinentalo, Strategiayksikkö, Suomen Kuntaliitto)

(x) yhteiskuntasuhteiden päällikkö Ilmari Nalbantoglu, Suomen Olympiakomitea ry

(x) (pääsihteeri Henrika Backlund, Finlands Svenska Idrott r.f)

(-) toiminnanjohtaja Anna Munsterhjelm, Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry

(x) (toiminnanjohtaja Ulla Siimes, Lastensuojelun Keskusliitto ry)

(x) järjestöpäällikkö Riitta Kittilä, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry

(-) (sosiaalipoliittinen asiantuntija Oscar Ohlis, SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf)

(x) pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry

(x) (puheenjohtaja Marita Salo, Opintokeskukset ry)

(x) puheenjohtaja Harri Hölttä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

(-) (toiminnanjohtaja Christell Åström, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry)

(x) hallituksen jäsen Ikechukwu Ude-Chime, RASMUS - Rasismien ja muukalaispelon vastainen yhdistys ry

(-) (pääsihteeri Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto ry)

(x) toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry

(x) (koordinaattori Petri Öhman, Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry)

(x) toimitusjohtaja Ulla Nord, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry

(x) (kehittämispäällikkö Hannamari Heinonen, Suomen Yrittäjät ry)

(-) yliopiston lehtori Petri Ruuskanen, Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

(-) (toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta)

(x) toiminnanjohtaja Anne Porthén, Kansalaisareena ry

(x) (Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen, Pitäjäraadit Kuopion maaseutualueilla)

Sihteeristö: Liisa Männistö, oikeusministeriö
Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Kutsuttu asiantuntija: Roosa Talvitie, oikeusministeriö

ESITYSLISTA

- 1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esittäytyminen**
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.01 korostaen avauspuheenvuorossaan sitä, että kansalaisyhteisyhteiskunnan elinvoimaisuutta ja roolia ovat heikentäneet viime vuosina monet tekijät koronapandemia mukaan lukien. Puheenjohtajan toiveena on, että neuvottelukunta olisi toimikaudellaan yhtä virkeä ja keskusteleva kuin kansalaisyhteiskuntakin on.
- 2. Esityslistan hyväksyminen**
Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.
- 3. KANEn toiminta ja keskustelu uuden toimikauden painopisteistä (liitteet 3.1-3.3)**
 - Asetus ja edellisen KANEn (2017-2021) suositukset kansalaisyhteiskuntapolitiikan kehittämiseksi sekä yhteenveto hakuprosessin yhteydessä kerätystä aineistosta (sihteeristö)
 - Ehdotuksia toimikauden 2022-2026 kattoteemoiksi sekä toimintasuunnitelman valmisteluprosessiksi (puheenjohtaja Kristiina Kumpula)

Sihteeristö alusti KANEn asetuksesta, edellisen neuvottelukunnan (2017-2021) suosituksista kansalaisyhteiskuntapolitiikan kehittämiseksi sekä hakuprosessin yhteydessä kerätystä hakijoiden tavoitteista neuvottelukuntatyöskentelyyn. Puheenjohtaja esitteli ehdotuksia toimikauden 2022-2026 kattoteemoiksi sekä askeleita toimintasuunnitelman valmisteluprosessiksi.

Siirryttiin virtuaalisiin pienryhmiin keskustelemaan KANEn tavoitteista ja kattoteemoista uudella toimikaudella sekä mahdollisista painopistealueista vuonna 2022. Tehtävälle oli jaettu etukäteen taustoittavia tukikysymyksiä, joiden tarkoituksena oli tunnistaa kansalaisyhteiskunnan tilaan liittyviä keskeisiä kehityssuuntia ja toimintaympäristömuutoksia.

Ryhmien fasilitaattorien esittelivät pienryhmäkeskustelujen yhteenvedot, joista koostetaan myöhemmin yksityiskohtaisempi yhteenveto. Keskusteluissa korostuivat kansalaisyhteiskuntaa kansainvälisesti ja kansallisesti koskevat haasteet sekä mahdolliset ratkaisut pitkällä ja lyhyellä aikavälillä. Pienryhmät kannattivat puheenjohtajan esitystä neuvottelukunnan toimikauden yleisistä painopisteistä. KANE tulisi kuluvalla toimikaudella toimia:

1. aktiivisen ja autonomisen kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten turvaamiseksi;
2. kansalaisyhteiskunnan osallisuuden ja moninaisuuden vahvistamiseksi;

3. sekä strategisen kumppanuuden rakentamiseksi hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välillä.

Todettiin, että tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kansalaisyhteiskunnan autonomian varmistamista kaikkien painopisteiden osalta. Keskustelussa käytettiin puheenvuoroja mm. lisääntyvästä polarisaatiosta, mikä vaatisi vastavoimana erilaisten äänien parempaa kuulumista yhteiskunnassa ja laajan vuorovaikutuksen mahdollistamista.

Sihteeristö kokoaa asiakohdan keskusteluista yksityiskohtaisemman muistion. Valtuutettiin pian nimettävä työvaliokunta laatimaan luonnoksen neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaksi, joka käsitellään ja hyväksytään neuvottelukunnan seuraavissa kokouksissa.

4. KANEn järjestäytyminen

- Työvaliokunnan nimeäminen ja KANEn jäsenyydet käynnissä olevissa hankkeissa (Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi –hanke sekä Sisäisen turvallisuuden kansallinen yhteistyöryhmä) (sihteeristö)
- Neuvottelukunnan toiminnan järjestäminen: käytännön asioita (sihteeristö)

Sihteeristö alusti KANEn järjestäytymisestä. Työvaliokunta on neuvottelukunnan keskeinen valmistelu- ja toimeenpanoelin. Työvaliokuntaa johtaa neuvottelukunnan puheenjohtaja ja siihen kuuluu 4-5 muuta jäsentä sekä sihteerit. Työvaliokuntaan toivotaan monipuolista osallistumista niin kansalaisyhteiskunnasta kuin hallinnostakin. Työvaliokunnan kokoonpano vahvistetaan vuosittain.

KANElla on jäsen [Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi –hankkeen](#) seurantaryhmässä sekä asiantuntija hankkeen järjestötyöryhmässä. Lisäksi KANElla on asiantuntija [Sisäisen turvallisuuden kansallisessa yhteistyöryhmässä](#). Nimetyt henkilöt tulevat edustamaan KANEa em. hankkeissa kansalaisyhteiskuntapolitiikkapainotuksella, toimien vuorovaikutuksessa neuvottelukunnan kanssa.

Pyydettiin toimittamaan tiedot työvaliokuntaan esitettävistä jäsenistä sekä kiinnostuksesta työryhmäjäsenyyksiin sihteeristölle 18.3 mennessä. Neuvottelukunta päättää työvaliokunnan kokoonpanosta ja KANEn jäsenyyksistä käynnissä olevissa hankkeissa sähköpostimenettelyllä huhtikuun aikana. Sihteeristö lähettää tietoa mahdollisista muista täytettävistä työryhmäjäsenyyksistä sähköpostitse.

5. Yhteistyöehdotukset

- Valtioneuvoston periaatepäätöksen valmistelun demokratian edistämiseksi osana [kansallista demokraatiohjelmaa 2025](#), neuvottelukuntien kuuleminen 25.3 (tbc) (yksikönpäällikkö Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö)
- Tuleva kuuleminen 11.3 klo 12-14 [Vapaa!-Fri! –hankkeen](#) valmisteilla olevasta väliraportista (yksikönpäällikkö Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö)
- Euroopan neuvoston Conference of INGO -maavierailu ja tapaamispyyntö 31.3 (sihteeristö)

Wilhelmsson kertoi tulevan valtioneuvoston periaatepäätöksen valmistelusta, joka koskee demokratian edistämistä. Se pohjautuisi kuluvalle hallituskaudella toteutetun kansallisen demokratiaohjelma 2025:n havaintoihin. Periaatepäätöksen tarkoituksena on linjata suomalaisen demokratiapolitiikan keskipitkän aikavälin tavoitteista. Näiden tulevaisuutta koskevien linjausten valmistelussa tarvitaan näkemyksiä laajasti eri tahoilta. Kevään ajan järjestetään useita sidosryhmäkuulemisia, myös valtioneuvoston asettamille neuvottelukunnille ja toimielimille. Lisäksi tarkoituksena on avata aiheesta lausuntopyyntö kesän aikana. Tavoitteena on, että periaatepäätös annettaisiin vuoden loppupuolella. Sihteeristö informoi kuulemistilaisuudesta ja KANEn osallistumisesta siihen tarkemmin kun tilaisuuden aikataulu ja ohjelma varmistuvat.

Wilhelmsson esitteli KANEn jäsenistölle tarkoitetun kuulemisyöpäjän Vapaa!-Fri! – hankkeesta 11.3.2022. Tarkoituksena on tutustua hankkeen valmisteilla olevaan väliraporttiin ja keskustella siitä välittyvistä mahdollisista suositusaihioista. Lisäksi voidaan keskustella esimerkiksi vapaaehtoistoiminnan valtakunnallisen tason koordinaatiosuhteista KANEn näkökulmista. Työpajaan voi ilmoittaa itsensä sekä ottaa mukaan vapaaehtoistoiminnan koordinoimista tai kehittämisestä vastaavan kollegan. Ilmoittautumisia toivotaan 9.3 mennessä sihteeristölle.

Sihteeristö kertoi Euroopan neuvoston Conference of the INGO:n Suomen-vierailusta ja tapaamisesta KANEn kanssa torstaina 31.3.2022. Vierailun tavoitteena on tavata kansalaisjärjestöjä, perehdyttää niitä EN:n laajaan työhön ja järjestöjen vaikuttamismahdollisuuksiin ihmisoikeus- ja demokratiakysymyksissä. Päämääränä on uusien CINGO-jäsenten löytäminen Suomesta sekä CINGO:n tunnetuksi tekeminen valtionhallinnon sisällä. Pyydetään kertomaan sihteeristölle mahdollisesta kiinnostuksesta osallistua tapaamisen puheenjohtajiston ohella.

6. Muut asiat

- EU:n kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen rahoitusohjelma (CERV), erityisasiantuntija Roosa Talvitie (oikeusministeriö)
- Kutsu kansalaisjärjestöakatemia -tilaisuuteen 30.3.2022 (kutsu tiedoksi)

Kuultiin Roosa Talvitien esitys EU:n CERV-rahoitusohjelmasta, jossa on auki useita ajankohtaisia rahoitushakua. Talvitieltä saa tarvittaessa asiasta lisätietoja. Esitys, kuten muutkin kokouksen materiaalit, viedään KANEn Tiimeritilaan.

Annettiin tiedoksi, että valtiovarainministeriön avoimen hallinnon hanke järjestää yhteistyössä kansalaisjärjestöjen ja oikeusministeriön kanssa Kansalaisjärjestöakatemia keskiviikkona 30.3.2021. Sen tavoitteena on lisätä viranomaisten ja järjestöjen välistä tietoa ja ymmärrystä toisten alati muuttuvista rooleista ja vuoropuhelua. Nyt järjestettävän tilaisuuden teemana ovat kansalliset dialogit. Kutsu on lähetetty neuvottelukunnalle myös sähköisesti.

Seuraavat kokoukset

KANE kokoontuu vuonna 2022 touko-kesäkuussa, syyskuussa ja marras/joulukuussa.

Kokousten ajankohdat lähetetään kalenterikutsuna jäsenistölle niiden varmistuttua.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:28.